

Samhällsbyggnadsnämnd

Nämndsplan 2023

Antagen av Samhällsbyggnadsnämnden 2022-08-28

Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2023-01-03

Diarienummer 2022-000077

Innehåll

1	Inledning	3
2	Nämndens analys av möjligheter och utmaningar.....	3
2.1	Målområde Barn och unga.....	3
2.2	Målområde Samhällsplanering.....	5
2.3	Målområde Utbildning, näringsliv och företagsamhet.....	7
2.4	Målområde Trygghet och folkhälsa	9
3	Övriga beslut som skapar förutsättningar för måluppfyllelse.....	11
3.1	Interna processer	11
3.2	Nämndens uppdrag till verksamheten.....	12
3.3	Uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige	13
4	Sammanfattning ekonomi.....	15
4.1	Driftbudget.....	15
4.2	Effektiviseringar och omprioriteringar	20
4.3	Investeringar skattefinansierad verksamhet.....	22
5	Plan för uppföljning och kontroll av privata utförare.....	28
6	Avfallsverksamhet.....	29
6.1	Ekonomiska förutsättningar	29
6.2	Kommentarer till driftbudget och ekonomisk plan	30
6.3	Kommentarer till investeringsbudget.....	31
7	VA-verksamhet	32
7.1	Ekonomiska förutsättningar	32
7.2	Kommentarer till driftbudget och ekonomisk plan	33
7.3	Kommentarer till investeringsbudget.....	35

1 Inledning

Nämndsplanen gäller i fyra år och revideras årligen utifrån kommunstyrelsens riktlinjer och direktiv. De tre hållbarhetsperspektiven social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet genomsyrar

samtliga målområden och processer. Ett särskilt fokus läggs även på barnrättsperspektivet, samt digitaliserings- och effektiviseringsperspektivet. Att bygga ett motståndskraftigt och hållbart samhälle med minskande utsläpp, som kan stå emot klimatförändringarna, har kommit att bli en överlevnadsfråga. Arbetet med klimatanpassningar kan inte vänta och ska tas på största allvar.

Samhällsbyggnadsnämnden har prioriterat sitt målområdesarbete utifrån reglementet, nuläget i verksamheterna samt kommunfullmäktiges beslut om vision och gemensamma resultatmål. För att visa på hur nämnden aktivt arbetar med hållbarhetsperspektiven görs en koppling inom varje målområde till de globala Agenda 2030-målen.

2 Nämndens analys av möjligheter och utmaningar

Avsnittet beskriver nämndens möjligheter och utmaningar att nå kommunens gemensamma resultatmål utifrån invånarnas och användarnas behov som finns beskrivna i dokumentet Planeringsförutsättningar.

2.1 Målområde Barn och unga

Gemensamt resultatmål

- Barn och ungdomars psykiska hälsa ska öka

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Fler ungdomar som upplever att de har möjlighet att påverka framtiden och kommunens utveckling

Samhällsbyggnadsnämnden vill under mandatperioden arbeta aktivt och mer omfattande med att involvera barn och unga, och få in deras perspektiv, i samhällsbyggnadsprocessen. Barn och ungas perspektiv behöver tas på allvar och vara med i ett tidigt skede i planeringsprocesser. Detta gäller både internt inom kommunens organisation, men även ute bland barn och ungdomar som inte befinner sig i kommunens olika verksamheter.

Genom detta arbete vill nämnden uppnå ökad delaktighet och sprida kunskap om demokratiska processer. Genom delaktighet och inflytande skapas tillit, trygghet och förutsättningar för en bättre hälsa. Samtidigt ges realistiska förväntningar och en inblick i deras rättigheter, likväl som skyldigheter.

Ökad trafiksäkerhet

Samhällsbyggnadsnämnden är kommunens organ i trafiksäkerhetsfrämjande arbete. Som en del i att vara trafiknämnd vill samhällsbyggnadsnämnden även se en ökad trygghet kopplad till trafiksituationen i tätorterna.

Under 2023 kommer arbetet med säkra skolvägar att fortsätta. Med arbetet vill nämnden uppnå en ökad upplevd och faktisk trygghet, samt förutsättningar för att använda alternativ till bilen, så som att cykla och gå till skola, förskola, arbete och aktiviteter. Allt för att också förbättra folkhälsan.

Samhällsbyggnadsnämnden ska säkerställa att trygghet i och kring skolan tas i beaktan vad gäller trafiksituationen. Ett helhetsgrepp behöver tas över hela trafiksituationen, inte bara den i direkt anslutning till skolans område. Hänsyn ska tas till aspekter som vilka genvägar barnen tar, var korsar de vägar, var cyklar de, hur är platsen där de väntar på skolskjutsen utformad, var väntar de på skolskjutsen även till skolan och kan de ställa sina cyklar där.

Det samma gäller vid planering av nya bostadsområden.

En trafikstrategi behöver tas fram och arbetet ska påbörjas under år 2023. Strategin behövs för den framtida kommunövergripande översiktsplanen.

Genom ovanstående insatser bidrar samhällsbyggnadsnämnden till måluppfyllelse inom följande globala hållbarhetsmål:

Möjligheten att få utföra detta arbete skapar förutsättningar för en hållbar utveckling och tillväxt i kommunen.

Utvärdering av arbetet kommer göras utifrån ungdomsenkäten LUPP (Lokal uppföljning av ungdomspolitik) som genomförs vart tredje år. Enkäten genomfördes under 2020 och nästa kommer att ske under 2023. Under denna period vill samhällsbyggnadsnämnden se positiva effekter inom områdena trygghet och politik, samhälle och inflytande.

Nyckeltal som används för att följa upp/utvärdera att effekterna uppnås

Målsatta nyckeltal	Källa	Senaste värdet	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Vad tycker medborgarna om inflytandet i sin kommun? Påverkan. 18–24 år	SCB	25 2019 (2021 För få svarande)	-	Ökning	-
Andelen ungdomar i åk 8 som anser sig ha mycket stora eller ganska stora möjligheter till att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen (%)	LUPP	19,3 2020 (31,9 2018)	-	Ökning	-
Andelen ungdomar i åk 2 på gymnasiet som anser sig ha mycket stora eller ganska stora möjligheter till att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen (%)	LUPP	25 2020 (24,3 2018)	-	Ökning	-

2.2 Målområde Samhällsplanering

Gemensamt resultatmål

- Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Fler planlagda bostäder

Utifrån visionen om 30 000 invånare år 2040 ser samhällsbyggnadsnämnden behov av att antalet bostäder som planläggs under mandatperioden ökar. Ett behov av 2 000 nya bostäder till år 2040 innebär att ungefär 100 nya bostäder behöver planläggas varje år vilket uppnås med råge. Antal planlagda bostäder 2021 var 226 och enligt gällande planprioritering uppgår antal planlagda bostäder till 360 år 2022 och drygt 700 bostäder år 2023. Detta innebär att antal planlagda bostäder överskrider behovet, vilket gör att plangenomförande och utbyggnadstakt bör anpassas till långsiktiga mål och strategier.

Prioriteringsarbetet med vilka planer som ska arbetas med är den viktigaste faktorn för att, förutom bostadsförsörjning, klara behov av den kommunala servicen och för att upprätthålla Laholms attraktivitet som boendekommun.

För att säkerställa långsiktig utveckling bör det strategiska planeringsarbetet prioriteras, bl.a. avseende ny översiktsplan samt koordinerad bostads- och lokalförsörjningsplan.

Hållbarhetsperspektivet har ett större utrymme i samhällsbyggnadsprocessen

Det nationella miljömålet om ett rikt växt och djurliv är ett av fyra mål inom regionen som har negativ trend och arbetet med att öka den biologiska mångfalden är därför högt prioriterat. Ett utökad arbete med grön infrastruktur och ekosystemtjänster är det område som bedöms ha störst påverkan på om de nationella målen kommer att uppfyllas framöver. Därför ska ekosystemtjänster och grön infrastruktur synliggöras, beaktas och integreras i planering, byggande och förvaltning av den byggda miljön.

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som naturens ekosystem ger oss människor och är en grundförutsättning för vår hälsa och välfärd. Till exempel att växter renar luft, buskar dämpar trafikbuller, bin pollinerar grödor eller att vår hälsa ökar i naturen. Trots att tjänsterna är avgörande för människans välfärd är de fortfarande osynliga i många beslut.

Genom att planera markanvändningen så att ekologiska processer beaktas kan marken brukas på ett hållbarare sätt så att vi även i framtiden kan förlita oss på viktiga ekosystemtjänster som naturen ger oss, som exempelvis rent vatten och bevarandet av biologisk mångfald. Grön infrastruktur är nätverk av natur med värdekärnor och spridningskorridorer som bidrar till fungerande livsmiljöer för växter och djur och till människors välbefinnande och tillhandahåller på så vis ekosystemtjänster. Grön infrastruktur bör vara en del i samhällsplaneringen.

Då det inom kommunen pågår arbete med översiktsplanering är det av stor vikt att resurserna prioriteras i detta skede för att viktiga avvägningar ska göras på rätt grunder. Utifrån satsningen 2021 har en planekolog anställts och denna är involverad i samtliga detaljplaner, för att på så vis ge hållbarhetsperspektivet ett större fokus.

En viktig parameter i en hållbar samhällsplanering är att uppnå god ekologisk status i våra vatten. Vi behöver förbättra vattnets kvalitet och höja kommunens kompetens kring våra vattenresurser. I all planering krävs långsiktiga tidsperspektiv som sträcker sig förbi 2040 för att skapa en infrastruktur som möjliggör en smartare och hållbar användning av våra vattenresurser. Enligt nya åtgärdsprogrammet för Västerhavet, som föreslås gälla 2022–2027, ska kommunen

genomföra en förvaltningsövergripande vattenplanering med en helhetssyn utifrån ett avrinningsområdesperspektiv.

Samhällsbyggnadsnämnden vill poängtera att antalet planer och möjliga nya bostäder är en del i arbetet med att uppnå visionen. Samhällsbyggnadsprocessen är komplex och det är viktigt att även hållbarhetsperspektiven får väga tungt i prioriteringsarbetet. I arbetet med detaljplaner vill samhällsbyggnadsnämnden aktivt arbeta för att öka variationen i boendebudet. I planberedskapen är det i stor utsträckning planerat för villor samtidigt som det finns en stor efterfrågan på ett mer varierat boendebudet. Att öka variationen i boendebudet är en viktig faktor i kommunens arbete med social hållbarhet.

En annan viktig faktor är ökad samverkan mellan kommunens verksamheter, vilket är en förutsättning för att verksamheterna ska kunna ta ett strategiskt ansvar. Tydliga långsiktiga planer ger effektivare handläggning och översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att samla kommunens verksamheter och skapa planeringsförutsättningar. Innan denna har aktualiserats, men även efter, är det viktigt med verksamhetsövergripande samarbete för att nå visionen.

Mer engagemang från invånarna i samhällsbyggnadsprocessen

Samhällsbyggnadsnämnden vill även att verksamheterna i större utsträckning involverar invånarna för att skapa ett samhälle där fler trivs och vill leva och bo. Detta genom att kommunicera vad vi arbetar med, marknadsföra våra tjänster, delta och synas där människor är och informera om våra processer. Även hållbarhetskommunikation är viktigt för att stärka hållbarhetsarbetet internt och externt. Dialog i tidiga skeden ska prioriteras.

Genom ovanstående arbetsinsatser bidrar samhällsbyggnadsnämnden till måloppfyllelse inom följande globala mål:

Nyckeltal som används för att följa upp/utvärdera att effekterna uppnås

Målsatta nyckeltal	Källa	Uppmätt Värde (År)	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Antal planlagda bostäder per år	Egen mätning	226 (2021)	100	100	100
Bostäder som planlagts under två senaste åren, antal/1000 inv.	SKR och SCB	1,8 (2021)	8	8	8
Mediantid från planuppdrag till antagande under de två senaste åren, mediantid i månader	SKR och SCB	33 (2021)		20	
Nyckeltal att följa	Källa	Uppmätt (År)	Uppmätt 2021	Uppmätt 2022	Uppmätt 2023
Andel boende i olika boendeformer, småhus/flerbostadshus/specialbostad	SCB	79/17/4 (2020)	80/16/3		

Planlagda bostäder i småhus/flerbostadshus/specialbostäder	Egen mätning	16/25/0 (2019)	66/172/0		
--	--------------	----------------	----------	--	--

Förklaring och motivering till nyckeltalen

Antal planlagda bostäder per år är en sammanställning av samtliga bostäder som möjliggjorts i de detaljplaner som vunnit laga kraft under respektive år. Målvärdet är satt proportionellt utifrån behovet av 2 000 nya bostäder till 2040. Då har hänsyn inte tagits till att det råder underskott av bostäder i dagsläget. Nyckeltalet om bostäder som planlagts under två senaste åren från SKR och SCB är ett motsvarande nyckeltal som ingår i Kommuner och landstings databas, Kolada, Öppna jämförelser och möjliggör jämförelser med andra kommuner i Sverige.

Mediantid från planuppdrag till antagande är ett mått på handläggningstiden för att ta fram detaljplaner. Målvärdet är satt utifrån att handläggningstiden ska kortas med 4 månader under mandatperioden. Då är handläggningstiden tillbaka på den nivå som rådde år 2015. Detaljplanens innehåll, komplexitet och omfattning är avgörande vad gäller tidsåtgången.

Samhällsbyggnadsnämnden vill även följa nyckeltal som visar på utvecklingen av varierade boendeformer i kommunen. Det finns en svårighet att sätta målvärde beroende på detaljplanernas syften. Därför väljer nämnden att följa nyckeltal dels genom planlagda bostäder, dels genom andel boende i olika boendeformer. Nämndens ambition är en ökad variation, med bland annat tomter där det är tillåtet att bygga fler än två lägenheter och även samlingslokaler. Behovet av ungdoms- och trygghetsbostäder ska särskilt beaktas vid framtagande av planer.

2.3 Målområde Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Gemensamt resultatmål

- Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Samhällsbyggnadsnämnden anser att målområde kring utbildning och att öka antalet elever som är behöriga till gymnasiet är en viktig fråga för kommunen att arbeta med. I det löpande arbetet som nämnden utför enligt reglementet ingår flera delar som bidrar till uppfyllelse av målområdet både inom samhällsplanering och tillsyn men även i arbetet att erbjuda praktikmöjligheter. Nämnden har valt att denna nivå är en rimlig prestation inom detta resultatmål. Valet är gjort utifrån nämndens grunduppdrag och till fördel för att prioritera de andra resultatmålen.

Gemensamt resultatmål

- Fler företagsetableringar och fler människor i arbete.

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Ett bättre företagsklimat genom ett ökat samarbete och en ökad förståelse för myndighetsutövningen

Samhällsbyggnadsnämnden vill att det ska vara ett bra företagsklimat i Laholms kommun. Ett gott företagsklimat främjar företagande, skapar arbetstillfällen och stärker kommunens skattebas. Att förbättra det lokala företagsklimatet är centralt för lokal och regional utveckling. Företagsklimatet i kommunen är en viktig fråga och samhällsbyggnadsnämnden vill se förvaltningen aktivt arbeta för att nå ett bättre företagsklimat tillsammans med näringslivsenheten och det lokala

näringslivet. Som ett led i detta arbete är målet under 2023 att förkorta handläggningstider avseende bygglov till i genomsnitt sex veckor.

Utmaningen med att förbättra företagsklimatet är att det tar tid att ändra attityder och uppfattningar. Att genom dialog sprida kunskap och öka förståelsen för de processer som krävs vid myndighetsutövning är viktigt, samtidigt som det är viktigt att fortsätta projektets intention att hela tiden utveckla förvaltningens interna arbete. Arbetet ska präglas av en vilja att vara lösningsinriktad, serviceinriktad och kommunikativ. Parallellt så är möjligheterna att ge företagarna en mer positiv bild av kommunen viktig, och kommer att leda till att Laholms kommun rekommenderas som etableringsort.

Genom att erbjuda praktikplatser i våra verksamheter kan vi ge en möjlighet till en meningsfull sysselsättning och en erfarenhet från arbetslivet att ha med sig framåt.

Genom arbetet med ett förbättrat företagsklimat påverkas flera hållbarhetsaspekter och nämndens arbete bidrar till måluppfyllelse inom följande globala mål:

Laholms kommun deltar i Sveriges kommuner och regioners servicemätning Insikt. Företagare som har haft ärenden hos miljö- och byggnadsenheten blir kontaktade och får svara på en enkät om hur de i sin kontakt upplevde bemötande, tillgänglighet, information, rättssäkerhet, kompetens och effektivitet.

Nyckeltal som används för att följa upp/utvärdera att effekterna uppnås

Målsatta nyckeltal	Källa	Uppmätt (år)	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) – Totalt NKI	SKR	68 (2021)	75	77	77
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Bygglov - Totalt, NKI	SKR	54 (2021)	68	68	68

Förklaring och motivering till nyckeltalen

Företagsklimat Totalt är en sammanställning för kommunen och utöver nämndens verksamheter inom bygglov, livsmedel, miljö- och hälsoskydd samt serveringstillstånd och brandskydd ingår även markupplåtelse. Generellt sägs att resultat över 70 är goda. Senaste mätningen 2021 var för Företagsklimat Totalt 74 i Sverige.

Företagsklimat Bygglov mättes till 54 år 2021. Generellt ligger resultaten för bygglov lägre i hela landet jämfört med övriga mätområden. Senaste mätningen 2021 var medelvärdet 66 för Företagsklimat Bygglov i Sverige.

2.4 Målområde Trygghet och folkhälsa

Gemensamt resultatmål

- Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Hållbarhetsperspektiven får ett större utrymme

Allt arbete inom nämndens område ska genomsyras av hållbarhetsperspektiven, som ska få ett större utrymme vid prioriteringar och beslut.

Genomgående behövs en bättre uppföljning vad gäller fattade beslut och även en tydligare bevakning avseende olika styrdokument, såsom exempelvis miljöpolicy.

Större fokus på nämndens möjligheter att påverka den sociala hållbarheten

Genom att fokusera på, bland annat, den offentliga miljöns påverkan på människors välbefinnande kan vi genom samhällsbyggnadsprocessen vara delaktiga i att skapa bättre förutsättningar för att alla hållbarhetsperspektiv ska förbättras. Lättillgängliga, gröna områden runt om i vår kommun är viktiga att prioritera.

Planprocessen ska genomsyras av delaktighet och ta hänsyn till olika grupper i samhället och områden med socioekonomiska utmaningar bör prioriteras, i syfte att motverka segregation.

Ökad faktisk och upplevd trygghet

Konceptet semiprofessionella förstainsatspersoner hos hemtjänsten innebär att de kan vara snabbt på plats vid olika nödsituationer i kommunen, som till exempel hjärtstopp, brand eller trafikolycka. Konceptet har bedrivits i projektform till och med 2021. Efter utvärdering är ambitionen att fortsätta i ett driftsskede. Projektet har finansierats med målområdespengar. När konceptet är i drift kommer det innebära ökade kostnader för både räddningstjänsten och socialtjänsten.

Med hjälp av befintliga elektroniska körjournaler kan man få en tydlig överblick över körbeteendet och genom att arbeta med verksamheterna och deras värde kan man sedan påverka och ständigt förbättra körsätt och körbeteende.

Trygg och säker dricksvattenförsörjning

Samhällsbyggnadsnämnden vill under mandatperioden prioritera arbetet med att trygga säker dricksvattenförsörjning. Att arbeta med planering, tillsyn inom vattenskyddsområden, information och samverkan med andra är viktiga områden för att nå en tryggare dricksvattenförsörjning.

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också en förutsättning för människors hälsa och en hållbar utveckling. Som en del i detta arbete ska nämnden fortsätta att erbjuda gratis vattenprover till familjer med barn under 5 år och enskilt vatten. Detta arbete ska följas upp med syfte att förbättra förutsättningarna för en bättre folkhälsa i kommunen.

Under mandatperioden ska även ett systematiskt tillsynsarbete inom vattenskyddsområden inrättas. Effekten som nämnden vill uppnå är en trygg och säker tillsyn för att skydda grundvattnet.

För att minimera de skador och föroreningar som kan uppstå i samband med brandsläckning ska Räddningstjänsten fortsätta sitt samarbete med Hylte, Ljungby, Markaryd, Älmhult och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i ett projekt angående hantering av kontaminerat

släckvatten. Projektets mål är att lyfta arbetet med kontaminerat släckvatten inom de olika kommunerna samt att validera myndighetens vägledning "Effekter på miljön av kontaminerat släckvatten". Projektet skall även bidra med kompetensutveckling av personal samt utveckla rutiner och identifiera kommande utvecklings- och resursbehov.

Genom arbetet bidrar nämnden till måluppfyllelse inom följande globala hållbarhetsmål:

Nyckeltal som används för att följa upp/utvärdera att effekterna uppnås

Målsatta nyckeltal	Källa	Uppmätt (År)	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Andel vattenskyddsområde som är inventerade, (%)	Egen mätning	(2021) 100	100	100	100
Nyckeltal att följa	Källa	Uppmätt 2020	Uppmätt 2021	Uppmätt 2022	Uppmätt 2023
Antal vattenprover i hushåll med barn under 5 år (och antal prov som varit tjänliga/godkända)	Egen mätning	25 (9)	18 (9)	27	

Förklaring och motivering till nyckeltalen

En förutsättning för att inrätta ett systematiskt tillsynsarbete är att göra inventering över potentiella risker inom varje vattenskyddsområde. Att bedriva ett systematiskt tillsynsarbete inom vattenskyddsområde är även en del i åtgärdsprogrammen för vatten som ska vara uppfyllt 2024.

Tillsynsarbetet med verksamheter inom vattenskyddsområden sker systematiskt genom miljöenhetens fleråriga tillsynsplan. Alla verksamheter inom vattenskyddsområdena finns listade i tillsynsplanen och tillsyn sker kontinuerligt.

Nämnden har som mål att erbjuda fastboende i Laholms kommun med barn under 5 år gratis vattenprov. Fem ämnen ses som en potentiell hälsofara för små barn, dessa är fluor, koliforma- och e-kolibakterier, nitrit och nitrat. Övervägande delen av de prover som inte är godkända hade för höga halter av nitrit/nitrat. Trolig orsak till förhöjda halter av nitrit/nitrat tros vara utsläpp från jordbruk då fastigheterna ofta är belägna intill jordbruksmark.

3 Övriga beslut som skapar förutsättningar för måluppfyllelse

3.1 Interna processer

Att ständigt arbeta med att förbättra de interna processerna är en förutsättning för att bidra till måluppfyllelse.

Vilka effekter vill nämnden uppnå

Minskad miljöpåverkan genom minskat resande i tjänsten

2018 beslutade kommunfullmäktige om en ny miljöpolicy för Laholms kommun. Denna är utgångspunkten för kommunens arbete med ekologisk hållbarhet. Samhällsbyggnadsnämnden har utrett sin miljöpåverkan för att hitta de områden där vi har störst påverkan samt där nämnden har rådighet över insatserna. Slutsatsen är att resor i tjänsten är den största miljöpåverkan.

En ny resepolicy för kommunen är framtagen, vilken gör det ännu tydligare hur vi ska prioritera vid resor i tjänsten.

Nämnden uppmanar förvaltningen att minska sin totala miljöpåverkan av resor inom tjänsten och vill därmed uppnå minskad klimatpåverkan genom att minska sitt utsläpp av koldioxid. Detta är ett led i att arbeta för inga nettoutsläpp av växthusgaser senast 2045 som är beslutat i miljöpolicyen.

Säkerställa kommunens behov av deltidsbrandmän/räddningstjänstpersonal i beredskap

Under 2021 togs det fram en personalförsörjningsplan med åtgärder för att underlätta för redan anställda RIB-brandmän att ha två anställningar, samt åtgärder för att underlätta nyrekrytering. Nämnden ser det som angeläget att öka antalet deltidsbrandmän med kommunen som huvudarbetsgivare. Ur ett jämställdhetsperspektiv är det även angeläget att göra tjänsterna mer attraktiva för exempelvis kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

Inga nettoutsläpp av växthusgaser samt fossiloberoende fordonsflotta

Laholms kommun har antagit miljömålen om inga nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045, samt att vi år 2030 ska nå en fossiloberoende fordonsflotta. Följande effekter, med efterföljande åtgärder, är ett av flera sätt att nå dessa mål:

Hållbar konsumtion och produktion

Införa källsorteringssystem i våra offentliga tätortsmiljöer.

Ersätta tidigare avfallshantering i kommunens offentliga miljöer med likvärdigt källsorteringssystem som införts i hushållen. I de offentliga miljöerna ingår kommunens tätorter, parker, torg, stränder mm. Första etappen är genomförd 2022.

Minska utsläppen av växthusgaser för att bidra till en minskad klimatpåverkan

Handlingsplan för fossilfria kommunala fordon 2030 beslutades om hösten år 2021.

Samordnad varudistribution ska bidra till en bättre ekonomisk hushållning, en mindre miljöpåverkan samt en ökad säkerhet på skolor och förskolor

Gemensamma transporter är införda för de verksamheter som önskar hjälp med transport. Det som går, samordnas i dagsläget med mattransporterna till skola/förskola och säbo. Optimering av samordningen kommer att ske under 2023 inom befintlig ram.

Implementering av VA-plan

I januari 2022 antogs Laholms kommuns VA-plan, efter ett flerårigt arbete med att ta fram en översikt, en VA-policy och en handlingsplan. Denna plan innehåller ett antal åtgärder för att upprätthålla och utveckla kommunens VA-försörjning på lång sikt, vilka berör stora delar av Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområde. En av de viktigaste åtgärderna, för att kunna genomföra handlingsplanen, var initialt att tillsätta en vattenstrateg med övergripande ansvar för vattenfrågor i kommunen, på strategisk och projekteringsnivå. Då detta inte kunnat göras, av ekonomiska skäl, kommer implementeringen av VA-planen ta längre tid. Ansvaret att genomföra åtgärderna i handlingsplanen, ett sammanhållande ansvar gällande bl.a samverkan med LBVA, samverkan med vattenråd, miljö kvalitetsnormer i recipienter, uppdatering av VA-planen, samverkan med vattendistriktet och genomförande av åtgärder enligt distriktets åtgärdsprogram mm. får under 2023 fördelas på flera personer. Vattenmyndigheten har tagit fram ett nytt åtgärdsprogram för västerhavet, som ställer krav på kommunernas vattenplanering. Under 2023 prioriteras de delar av VA-planen som sammanfaller med Åtgärdsprogrammet för Västerhavets vattendistrikt, främst framtagande av en vattentjänstplan.

Genom minskad klimatpåverkan arbetar verksamheterna för att uppnå följande globala hållbarhetsmål:

Nyckeltal som används för att följa upp/utvärdera att effekterna uppnås

Målsatta nyckeltal	Källa	Uppmätt (År)	Målvärde 2022	Målvärde 2023	Målvärde 2024
Sammanställning av CO ₂ utsläpp från resor i tjänst för SBN, kg/år (flyg och tåg via upphandlad resebyrå)	Egen mätning	342 (2020)	Förväntas öka på grund av pandemins slut	Minskning	Minskning
Andelen deltidsbrandmän med kommunen som huvudarbetsgivare (%)	Egen mätning	20 (2021)	21	22	22
Andelen fossilfria personbilar och lätta lastbilar i kommunorganisationen (%)	Egen mätning	43,4 (Juni 2021)	45	53	61
Nyckeltal att följa	Källa	Uppmätt 2018	Uppmätt 2019	Uppmätt 2020	Uppmätt 2021
Sammanställning av CO ₂ utsläpp från resor i tjänst för hela kommunen, kg/år (flyg och tåg via upphandlad resebyrå)	Egen mätning	27 729	24 961	1 609	

3.2 Nämndens uppdrag till verksamheten

I detta avsnitt beskrivs nämndens egna uppdrag till verksamheten i syfte att stötta arbetet med måluppfyllelsen.

Effektivare verksamhet genom en ökad digitalisering

För att möta invånarnas behov av tillgänglighet till den kommunala servicen vill nämnden att det sker ett digitalt utvecklingsarbete under 2023 inom ramen för e-tjänstverktyget. Målet är att fler e-tjänster ska finnas tillgängliga efter årets slut.

Regeringen bedriver en långsiktig digitaliseringspolitik utifrån visionen "ett hållbart digitaliserat Sverige". Inom samhällsbyggnadsområdet är målet en obruten digital samhällsbyggnadsprocess som innebär att informationshanteringen sker digitalt genom hela processen, från översiktsplan, detaljplan till bygglov. En viktig del i det här arbetet är digitala detaljplaner som lagras i en nationell bestämmesdatabas. Planer som påbörjas efter 31 dec 2021 ska obligatoriskt vara helt digitala. En förutsättning för obruten digital samhällsbyggnadsprocess är digitalisering av äldre detaljplaner. Många kommuner har kommit långt i det här arbetet och Laholms kommun bör påbörja digitaliseringsarbetet omgående. En handlingsplan och prioriteringsordning skall tas fram, där hänsyn tas till kommunens behov av förtydligande avseende bland annat huvudmannaskap, klimatanpassning, befolkningsutveckling, konsekvenser av eventuellt upphävda planer mm.

Utredning gällande konkurrensutsättning av grönyteskötsel

Driftenheten har initialt tagit fram en komplett skötselplan för Laholms kommuns park- och grönytor. Skötselplanen, med uppdragsbeskrivning ska sedan ligga till grund för vilka skötselåtgärder inom grönyteskötsel som kan vara aktuella och ekonomiskt fördelaktiga för kommunen att konkurrensutsätta. Hänsyn ska tas till den biologiska mångfalden och nämndens ambitionsnivå vid beslut om skötselåtgärder. Under 2022 och 2023 samlas in data om skötsel av alla objekt som finns med i skötselplanen för att slutredovisa uppdraget och ta beslut i nämnde 2024.

Utredning gällande möjligheten att tillhandahålla odlingslotter på kommunal mark

Nämnden vill att förvaltningen utreder hur odlingslotter ska kunna möjliggöras för kommunens invånare. Uppdraget hänger ihop med utredningen avseende skötselplan och bör samordnas med KUN och slutredovisas för samhällsbyggnadsnämnden under 2023.

Utökad mätning för att följa strandens utveckling

En viktig åtgärd är att kontinuerligt samla in och spara information om kustens utveckling. Kommunens mätenhet mäter årligen dynernas förändring, men rekommendation är att mäta hela den aktiva profilen. Det bör ske genom återkommande inmätningar av kusten, i enlighet med den erosionsutredning som kommunen lät SWECO ta fram under 2017. 2023 utreds möjligheterna till en kontinuerlig, årlig mätning samt dess finansiering. Rapportering av uppdrag sker genom uppföljning av nämndsplan och i årsredovisningen.

3.3 Uppdrag från kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Uppdrag	Syfte och förväntad effekt	Finansiering/ budget	Gäller för	Klart
Översyn av kommunikationsvägar i kommunen	Förslag på olika förändringsalternativ för allmänhetens kanaler in till kommunen i syfte att upprätthålla en effektiv verksamhet samtidigt som kommunen önskar vara tillgänglig och tillgodose allmänhetens behov. Uppdraget har koppling till uppdraget		KS och nämnderna	2023

	Digitalisering. I uppdraget ingår att ta fram en finansieringsmodell.			
Översiktsplan	Aktualitetsöversyn av Framtidsplan 2030. Ta fram ett nytt arbetssätt för kontinuerlig översiktsplanering. Kunskapsuppbyggnad i organisationen kring översiktsplanering.		KS och nämnderna	2023
Bemanningsenhet	Frigöra tid för chefer så att fokus kan läggas på kärnverksamheterna. En utvärdering ska genomföras under 2023.		KS och nämnderna	2023

4 Sammanfattning ekonomi

4.1 Driftbudget

(Tkr)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	32 546	~~32 546~~ 30 439	30 439	30 439
Kostnader	147 786	~~147 686~~ 161 609	161 659	159 314
Nettokostnader	115 240	131 170	131 220	128 875
Nettoinvesteringar	73 650	46 060	106 950	43 875

I samhällsbyggnadsnämndens ekonomiska plan 2023–2024 i budgetbeslutet från 2021 finns endast en förändring upptagen, och det avser en minskning av 100 tkr då tidigare beslutat anslag för arbetet med förorenad mark endast sträcker sig tom 2022.

Beslutade justeringar av samhällsbyggnadsnämndens ram för budget 2023 samt planåren 2024 och 2025 enligt Kommunfullmäktiges beslut den 22/11, 2022, ses i nedanstående tabell.

Budgetram - specifikation SBN	2023		2024		2025	
	Intäkt	Kostn	Intäkt	Kostn	Intäkt	Kostn
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad						
Definitiv ram	30 439	145 579	30 439	145 579	30 439	145 579
Justering ram						
Justering PO		2 320		2 570		525
Ekonomiska förmåner förtroendevalda		135		135		135
Justering internränta lokaler		70		70		70
Ökade kostnader för städ och fastighetsskötsel		15		15		15
Vinstpåslag kommunfastigheter		40		40		40
Ramavtal schablonjustering		-150		-150		-150
Måltider, ökade kostnade, inflationsuppräkning		5 000		5 000		5 000
Belysningspunkter, ökad elkostnad		5 400		5 400		5 400
Kapitalkostnader investeringsverksamhet		2 000		2 000		2 000
Nedlagda deponier		500		300		
Färdtjänst		700		700		700
Summa nämnd utöver befintlig plan	0	16 030	0	16 080	0	13 735
summa bruttobudget samhällsbyggnadsnämnden	30 439	161 609	30 439	161 659	30 439	159 314
Netto samhällsbyggnadsnämnden		131 170		131 220		128 875

I tabellen nedan beskrivs nämndens prognos år 2022 enligt beslut efter april månad och uppdatering utifrån kända faktorer tom juli månad och avseende nettokostnader fördelat på enhets- och verksamhetsnivå. Prognosen jämförs med utfall för 2020 och 2021.

Verksamhet (Tkr)	Utfall 2020	Utfall 2021	Prognos 2022
Byggnad (Detaljplan övergick till Plan och exploatering from 1 mars 2022)	3 848	7 652	5 704
Bostadsanpassning	2 395	4 586	4 839

Miljö	4 787	2 535	4 068
Drift	35 691	44 657	45 835
Plan och exploatering (Detaljplan övergick till Plan och exploatering from 1 mars 2022)		3 339	6 043
Räddningstjänst	22 401	23 463	24 036
Måltid	-669	1 289	1 178
Transport Fordon	-38	957	1 007
Färdtjänst	10 826	11 586	13 713
Kalkning	33	207	62
Förorenad mark, analys nedlagda deponier		881	900
Verksamhetsgemensamt och ledning		10 004	8 655

Summa nämnd	110 275	116 040
--------------------	----------------	----------------

Nedan beskrivs de olika enheterna inom Samhällsbyggnadsförvaltningen och de ekonomiska utmaningarna som kan ses under innevarande år, 2022.

Räddningstjänst

Räddningstjänsten förbrukar runt 25 000 liter bränsle om året, mestadels diesel. Förbrukningen har varit något mindre under pandemiåren. Under de senaste åren och framför allt 2022 så har bränslepriset stigit avsevärt. (ca 30% jämfört med 2019 och budgeten är oförändrad). Detta innebär en beräknad kostnadsökning med drygt 100 tkr. Räddningstjänstens budget ger inte utrymme för utökade kostnader.

Transport och Fordonsenheten

Det är mycket leveransförseningar för nya fordon som dels beror på leveranstider från producenterna och dels på förseningar gällande upphandling. Detta har lett till en allt äldre fordonspark med följden att det finns en tendens till större och dyrare reparationer på kommunens fordon.

Drivmedelskostnaderna har ökat markant sedan årets inledning och detta kommer att påverka samtliga kommunala verksamheter.

Måltidsenheten

Livsmedelskostnaderna har under 2022 ökat avsevärt i jämförelse med 2021 och fler ökning är att vänta enligt prognoserna. I februari ökade livsmedelskostnaderna hos avtalad leverantör i genomsnitt med 11%. Detta medför att kostnaden för samtliga måltider ökar totalt sett. 11% kostnadsökning motsvarar 1,8 mkr med den inköpsvolym av livsmedel som Måltidsenheten har under 2022, och med en avisering från avtalad leverantör om ytterligare kostnadsökningar under hösten 2022 med lika mycket som höjningen var i procent i februari, så krävs fler åtgärder plus att en utökad kostnad oavsett kommer att belasta Måltidsenheten innevarande år och i förlängningen beställande nämnder.

Plan och exploateringsenheten

Enheten startade upp under 2022 och en del vakanser på olika befattningar har inledningsvis inneburit förseningar avseende en del uppdrag.

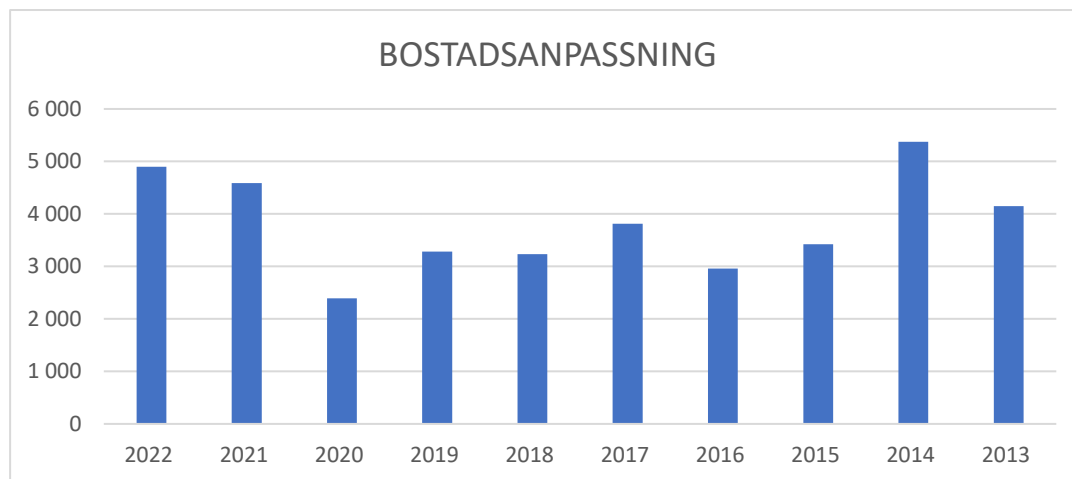

Byggnadsenheten

Intäkterna avseende bygglov har kommit ifatt under våren 2022, dvs budgeten är i balans. Antalet bygglovshandläggare utökades from hösten 2021 för att möjliggöra hantering av den stora ökningen av bygglovsansökningar.

Bostadsanpassning

Antalet ärenden var fler och dyrare under 2021 och även under 2022. Kostnaderna beräknas överstiga budgeterat 3,3 mkr med -1,6 mkr under innevarande år, dvs totalt 4,9 mkr. Genomsnittlig årlig kostnad 2013–2022 är 3,8 mkr.

Miljöenheten

De årliga miljöavgifterna bedöms följa budget för året, personalvakans medför visst överskott.

Driftenheten

Investeringsvolymen kommer inte att kunna hållas under innevarande år p.g.a. vakanser avseende berörda befattningar under första halvåret. En skötselplan har tagits fram och det ska beslutas om skötselnivåer, vilket kan påverka behov av resurser. Enskilda vägar är en omfattande hantering och med de förändringar som väntas avseende bidragen behöver eventuellt budgeten under planperioden anpassas. På grund av stigande energipriser kan man konstatera att budgeterade medel avseende gatubelysning behöver ökas avsevärt inför 2023, sannolikt minst fördubblas, och för innevarande år, 2022, kommer budgeten att överskridas då kostnaderna tom juni månad var 2,9 mkr jämfört med 1,5 mkr för samma period 2021.

Färdtjänst

Budgeten 2023 behöver regleras utifrån regionens prognoser om en ökning till 14,9 mkr jämfört med årets budget på 14,2 mkr. Under 2022 beräknas överskott med +500 tkr jämfört med budget dvs beräknat utfall under 2022 är 13,7 mkr.

Gemensamt och ledning

Förvaltningen har visat sig ha en underdimensionerad och därmed sårbar bemanning avseende administrationsfunktioner. Ingen avvikelse beräknas för innevarande år, 2022.

Nedan beskrivs de olika verksamhetsdelar som behöver beaktas avseende ekonomiska aspekter inför budget 2023 och planperioden 2024 – 2025

1. VA- strateg

Tillsättning av VA strateg enligt beslutad VA-plan 2022, beräknad kostnad 800 tkr. Konsekvenser av utebliven finansiering är att det strategiska utvecklingsarbetet enligt beslutad VA plan försvåras, fördröjs eller omöjliggörs inom områden där VA-frågor är av stor vikt.

2. Utökad mätning för att följa strandens utveckling

Kommunens måtenhet mäter årligen dynernas förändring, men rekommendation är att mäta hela den aktiva profilen. Se vidare kap. 3.2, nämndens uppdrag till verksamheten. Målsättningen är att under 2023 kunna utnyttja allmänt tillgängliga resurser, som till exempel satellitmätningar, och att detta inte skall generera några större kostnader. Därefter sker en utvärdering av metoden samt en ny kostnadsbedömning ifall den valda metodiken inte fungerar.

3. Digitalisering

Planer som påbörjas efter 31 dec 2021 ska obligatoriskt vara helt digitala. En förutsättning för obruten digital samhällsbyggnadsprocess är digitalisering av äldre detaljplaner. Många kommuner har kommit långt i det här arbetet. Laholms kommun gör en handlingsplan under 2023 för att bedöma kompetens- och resursbehov för att kunna påbörja arbetet under 2024. Digitaliseringsarbetet beräknas pågå under flera år, tidsåtgång är beroende av resurstillsättning.

4. Färdtjänst

Kostnaderna för färdtjänst har ökat kraftigt under åren fram till pandemins utbrott. Budgeten har sedan år 2017 fördubblats och uppgår 2022 till 14,2 mkr. Budgeten behöver justeras utifrån de uppgifter som regionen redovisar gällande prognos 2023, dvs en utökning med 700 tkr till 14,9 mkr.

Färdtjänstresor Laholm - Budget 2023 och utfall 2019–2021						
Index (LPIK)	2,1%					
Planetkostnad 2022 (per resa)	9,99					
Planetkostnad 2023 (per resa)	10,29					
Prognos trafikindex (Från HLT) 2022	10,0%	Stor osäkerhet kring drivmedelspriser.				
Prognos trafikindex (Från HLT) 2023	5,0%					
Resande						
År	Volymökning (Jämfört med fg. år)	Kommentar				
2019	15,3%	Historisk data				
2020	-21,9%	Historisk data				
2021	9,1%	Historisk data				
Bedömning 2022	0,0%	Jämfört med 2019 (senaste normalåret), förväntas vara samma nivåer.				
Bedömning 2023	1,5%					
	Vår (Jan-Juni)	Höst (Juli-Dec)	Kommentar			

2019	20 875	22 264				
2020	18 010	15 686				
2021	16 766	20 009				
Bedömning 2022	21 484	22 264	Utgått från 2019 år resande			
Bedömning 2023	21 806	22 598				
Snittkostnad (inkl. planetkostnad)						
	Vår (Jan-Juni)	Höst (Juli-Dec)	Kommentar			
2019	274	272				
2020	272	268				
2021	268	259				
Bedömning 2023	293	308				
Prognos						
	2019	2020	2021	2022		2023
	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Prognos	Budget bedömning 2023
Trafikkostnad - dvs den rörliga kostnaden	11 517 338	10 390 065	9 889 357	12 738 700	12 184 996	13 335 182
Beställningscentral - fast kostnad	774 000	787 260	789 648	806 300	842 784	860 482
Tillståndshandläggning - fast kostnad	579 020	643 080	606 295	668 000	667 524	681 500
Totalkostnad	12 870 358	11 820 405	11 285 300	14 213 000	13 695 304	14 877 165

5. *Kapitaltjänstkostnader*

Samhällsbyggnadsnämnden behöver kompletterande budget för förändringen av kapitaltjänstkostnader mellan innevarande år och budgetåret 2023, samt för planperioden. Investeringsvolymen har ökat de senaste åren vilket medför att förändringen inte kan finansieras via det som skrivits av. Detta gäller framför allt de investeringar som berör Driftenheten.

6. *Utökade skötselkostnader för utbyggnadsområden*

Under senare år har investeringsvolymen varit omfattande, och kommer även att vara det åren framöver, och det är därför oundvikligt att det uppstår behov av medel för utökad skötsel framöver. Till 2023 beräknas behovet av utökad skötselbudget enligt detaljerat underlag till 1 410 tkr för Driftenheten med anledning av de utökade områdena i kommunens infrastruktur. Uteblivna medel för skötsel av nya områden medför omprioritering av befintliga medel och en lägre skötselnivå av offentliga miljöer generellt.

7. *Externa konsultutredningar i samband med planerade investeringar*

Det finns behov av förstudier och större utredningar inför igångsättande av större investeringsprojekt, medel som inte kan tas från investeringsanslag. Avsaknad av utredningsmedel kan leda till beslut utifrån bristande underlag, vilket i sin tur gör att projekt kan bli avsevärt dyrare.

8. *Utökade kostnader måltider*

Köpande nämnder behöver kompensation till 2023 för utökad måltidspris med anledning av livsmedelsprisets extraordinära ökning sedan våren 2022 samt även kostnader för transporter, där dels verksamheterna har utökad behov, dels de stigande bränslepriserna. Den 1 september

kommer måltidspriset för 2023 att vara fastställt. Den sammanlagda ökningen med oförändrade volymer, då dessa inte är klara inför nästa år med undantag av gymnasieskolan, som aviserat en minskning av antalet elever, är 5,2 mkr utöver påverkan av ordinarie uppräknings av löner, som ingår i beräkningen kopplat till volymkompensation/ volymjustering.

Ökningen består av 4,8 mkr avseende livsmedel samt 0,4 mkr avseende kostnadsökning för transporter. BUN (barn-, och ungdomsnämnden), SON (socialnämnden) och KUN (kultur- och utvecklingsnämnden) behöver budgetkompensation för att klara denna utökade kostnad som detta medför i form av måltidspris 2023.

En minskning eller ökning avseende antal barn/ elever eller brukare påverkar ökningens storlek.

9. Utökade elkostnader

I årets budget 2022 är 4,6 mkr avsatt för driftkostnader avseende offentlig belysning.

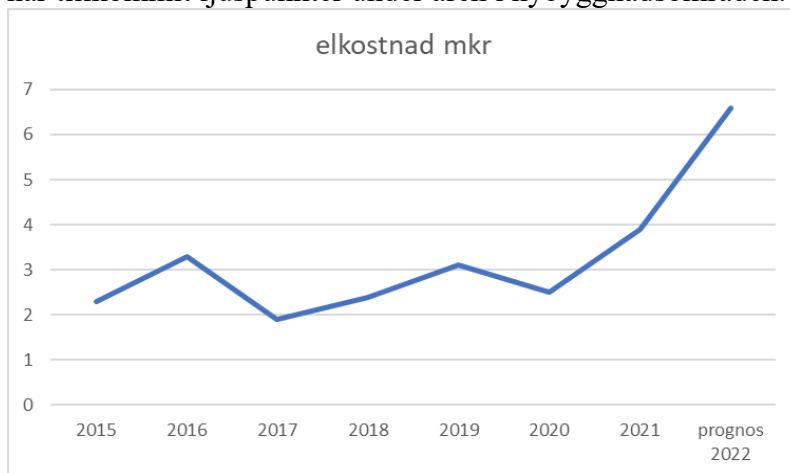
Det har tillkommit ytterligare belysningpunkter under 2021 och hitintills 2022, vilket påverkar årets förbrukning och framöver.

Bokförda kostnader för elförbrukning för de första 6 månaderna är 2,9 mkr innevarande år, 2022, och för samma period 2021 var kostnaden 1,5 mkr. Totala elkostnaden för 2021 landade på 3,9 mkr.

Det förväntade snittpriset under år 2023, enligt uppgift från elkonsult i augusti 2022, är ca 3 kr/kWh med toppar i januari till och med mars månad på ca 6 kr/kWh.

Detta innebär att den förväntade elkostnaden för 2023 avseende offentlig belysning kan bli det dubbla jämfört med elkostnad 2022.

Elkostnad för offentlig belysning 2015 – prognos 2022, enligt nedan, med förbehåll för att det har tillkommit ljuspunkter under åren i nybyggnadsområden.

4.2 Effektiviseringar och omprioriteringar

Heltid som norm

Heltidsresan innebär att alla tillsvidareanställda ska erbjudas en heltidstjänst. Måltidsenhetens huvudsakliga utmaning, kopplat till denna förändring, är att enheten i stort är uppbyggd som en deltidsorganisation, och omställningen till heltid kommer att kräva organisatoriska förändringar i verksamheten för att uppnå målet med heltid som norm. Heltid som norm innebär fler attraktiva tjänster och fördelar i form av utbildad och kompetent personal på plats i verksamheten i större utsträckning även under semesterperioderna. Projektet Heltidsresan genomförs inom befintlig budgetram för Måltidsenheten och där det krävs att befintliga resurser omfördelas och prioriteras för att projektet ska kunna genomföras.

Samordnad varudistribution

Tanken med samordnad varudistribution är att i stället för att alla beställare i de kommunala verksamheterna ska hålla reda på samtliga avtal för t.ex. varugrupperna arbetskläder, förbrukningsmaterial som plast, hygienpapper, visst rengöringsmedel, järnhandelsvaror m.m, så kan beställningarna utföras från Centralförrådet, där ansvarig person håller sig uppdaterad om vilka avtal som gäller. På så vis ökar kommunens avtalstrohet, dvs att rätt artiklar väljs utifrån upphandling och avtal. Man får även en samlad bild och antalet beställare kan då minska. Då e-handel på längre sikt eventuellt ska införas för samtliga verksamheter i kommunen, så behöver projektet med samordnad varudistribution avvakta och samordnas med detta. Budget för införande av samordnad varudistribution kommer att presenteras under kvartal 2, 2023, med förslag till ett införande tidigast 2024.

Kompetensförsörjning

I förvaltningens kompetensförsörjningsplan redovisas ett antal bristyrken, vilka kan bli orsak till kostnadsökningar, effektiviseringar och omprioriteringar. Vid nyrekryteringar drivs lönenivåer upp, och vid uteblivna rekryteringar kan förvaltningen bli tvungen att anlita konsulter. I båda fallen ökar kostnaderna. Identifierade bristyrken är ingenjörer av alla slag, projektledare, erfarna bygglovshandläggare, arkitekter, måltidspersonal och erfarna chefer.

Måltidsenheten har på sikt behov av utbildade kockar. De större pensionsavgångar som väntas överstiger det antal som nytexamineras. Andelen utbildade kostbiträden behöver bli fler, vilket kan uppfyllas genom en lokal utbildningsinsats som genomförs tillsammans med kommunens vuxenutbildning och inom Måltidsenhetens ordinarie budgetram.

Verksamhetsutveckling och effektivisering

Nämndens arbete med att verksamhetsutveckla genom främst digitalisering förväntas ge effektiviseringsvinster både på kort men främst på lång sikt. Vinsterna förväntas visa sig i snabbare handläggningstider vid myndighetsärenden och ökad servicegrad till invånarna genom bättre tillgänglighet i det enskilda ärendet men även till kompetenta medarbetare som kan svara på frågor. Möjligheter till att rekrytera personal med rätt kompetens är svårt redan idag och bedömningen är att det inte kommer att bli lättare i framtiden. Därför är det viktigt att vi genom verksamhetsutvecklingen fortsätter att utvecklas mot en kommun där invånarna kan förvänta sig en modern, lättillgänglig, digitaliserad service och där vi samtidigt uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.

Måltidsenheten arbetar fortsatt med att effektivisera och kvalitetssäkra produktionen och implementera ett större hållbarhetstänk för att framtidssäkra verksamheten. Att kvalitetssäkra servicenivån för kommunens alla brukare och gäster prioriteras. Genom att använda fler digitala verktyg möjliggörs effektiviseringar, men det innebär en utökad kostnad för licenser och inledningsvis utökade kostnader för implementering dvs utbildningsinsatser med mera. Detta är under en övergångsperiod då omprioriteringar krävs innan effekten av systemen visar sig i verksamheten.

Effekterna som väntas är ytterligare effektivisering och nyttjande av kostdataprogrammet, bl.a. bättre överblick och likvärdighet mellan samtliga kök, korrekt och förbättrad statistik, säkrare produktion och minskat matsvinn.

Vattenprov till hushåll med enskilt vatten

Samhällsbyggnadsnämnden erbjuder gratis vattenprov (nitrat/nitrit, bakterier samt fluorid) till föräldrar med barn under 1 år i hushåll där det finns enskilt dricksvatten, och framöver tänker man att det ska gälla hushåll med barn under 5 år. Kostnader för dessa vattenprover är i

genomsnitt 20 tkr per år för åren 2020 och 2021 och tidsåtgång för att hantera detta är i genomsnitt 45 timmar per år. Detta har hitintills skett inom befintlig budget, men för att kunna hantera även en utökning av denna service dvs upp till 5 år, så behöver en omprioritering ske för att kunna hantera kostnaden och tidsåtgången inom befintlig budget, dvs dessa timmar genererar i detta fall inte någon intäkt, vilket personalbudgeten för miljöinspektörer annars är baserad på.

4.3 Investeringar skattefinansierad verksamhet

Projekt	enhet	Investeringsprojekt	Nämndsplan augusti Investeringsbudget 2023	KF beslut investeringsbudget 2023	Investeringsplan 2024	Investeringsplan 2025
0801	Förvaltn-gemens.	gemensamma investeringar SBN	2 000	1 000	1 000	1 000
0111	Måltid	Köksutrustning	500	500	500	500
0112	Måltid	utbyte av värmesk.	500	500	500	0
0124	Transp/fordon	Fordon	2 000	1 000	2 000	2 000
0261	Räddn.tjänst	Räddningstjänst Fordon	4 900	4 900	1 000	2 100
0262	Räddn.tjänst	Släck, och räddnings-material	160	160	700	700
0263	Räddn.tjänst	Skyddsutrustning	500	500	1 200	700
0264	Räddn.tjänst	Kommunikationsutrustning	0	0	250	325
1500	Drift	Investeringsram gatuprojekt / skyltar	6 000	3 000	6 000	6 000
1510	Drift	Kollektivtrafik-anordningar	1 000	1 000	1 000	1 000
1530	Drift/Plex	Förnyelse stadskärnan	1 000	500	1 000	1 000
1570	Drift	Trafiksäkerhetsåtgärder	500	500	500	500
1580	Drift/Plex	Om-, utbyggnad av gator; gatuutbyggnad Skummeslöv	0	0	1 500	0

1590	Drift	Beläggningsplan	8 000	4 000	10 000	10 000
2023:D	Drift	Gatuåterställning standardhöjning	1 000	1 000	1 000	1 000
2023:E	Drift/Plex	Parkering Siloetten	0	0	1 500	0
2491	Drift	Beteendeförändring trafik	200	200	200	0
1600	Drift	Tätortsåtgärder	800	800	800	800
1410	Drift/Plex	Ortsutveckling Knäred / Veinge	1 000	500	250	250
1630	Drift	Modernisering offentlig miljö	500	500	500	500
1650	Drift	Offentlig belysning	3 000	1 500	3 000	3 000
1680	Drift	Upprustning lekplatser	750	750	1 000	1 500
1320	Drift	Källsortering offentlig miljö	2 000	1 000	2 000	0
1710	Drift/Plex	Utveckling kustområdet	500	0	0	0
1330	Drift	Elbilsladdare	600	600	600	0
1422	Drift/Plex	Utbyggnation småhustomter Hasslöv (gator m.m)	2 500	2 500	2 000	0
2023:A		Utbyggnation småhustomter Vallberga (gator m.m.)	750	0	3 250	0
1430	Drift/Plex	Järnvägsgatan- Humlegången; om, och utbyggnad	1 000	1 000	5 000	5 000
2023:B	Drift	Platsutveckling Mellbystrand centrum	200	200	0	0
1713	Drift	Stranden	7 000	4 500	0	0

1662	Drift/Plex	Cykelväg Hasslöv-Ö. Karup	1 500	1 500	10 000	0
1663	Drift/Plex	Cykelväg Våxtorp- Sandvad	750	750	5 000	0
1470	Plex/Drift	Projektering Markarydsbanan	1 000	1 000	1 000	1 000
0004:A	Plex/Drift	Sofieroleden	15 000	10 000	35 000	0
0004:B	Plex/Drift	Anslutning väg 24	0	0	2 500	2 500
0004:C	Plex/Drift	Kraftstationen korsning, ombyggn.	0	0	2 500	2 500
0004:D	Plex/Drift	Lagavägen	0	0	0	0
2023:C	Drift	Brygga Mellbystrand	0	200	2700	0
		Summa skatte- finansierade investeringar	67 110	46 060	106 950	43 875

Gemensamt Samhällsbyggnadsförvaltningen

0801 Gemensamma inventarier samt digitalisering Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningens gemensamma investeringsanslag för att hantera de inventarieinköp och utbyte av inventarier som uppstår under ett löpande budgetår. Detta kan vara utbyte av större kopiatorer och skrivare, utbyte av möbler och andra inventarier, inköp av digital utrustning i samband med digitalisering i verksamheterna och diverse utrustning.

Måltidsenheten

0111 Inventarier köksutrustning och digitalisering Måltidsenheten

Måltidsenheten har ett fortsatt behov av utökad digitalisering för att effektivisera arbetssättet gällande planering och produktion. Genom att digitalisera beställningsprocessen både på individnivå vid matdistribution och på särskilt boende men även på gruppnivå inom skola och förskola kan processen effektiviseras och även bidra till mer exakta portionsberäkningar som minskar matsvinnet. Digitala appar för beställning och/eller digitala beställningsmallar är exempel på verktyg som uppfyller behovet. Investeringsanslaget täcker även behov av årliga uppdateringar och utbyte av ej fasta köksinventarier.

0112 Utbyte av värmeskåp i kommunens kök

Måltidsenheten har ett stort antal kök/arbetsplatser där utrustningen behöver förnyas efterhand. En stor del av kökens värmeskåp behöver bytas ut i samtliga kök under en treårsperiod, dvs 2022-2024. Därför behövs investeringsmedel även under 2023 samt under 2024.

Transport och Fordon

0124 Fordon

Inköp av fordon (ej till Räddningstjänsten) hanteras via enheten för Transport och fordon.

Räddningstjänst

0261 Räddningstjänst fordon

För 2023 planeras utbyte av en tankbil samt utbyte av ledningsfordon för gemensam insatsledare i Laholm och Båstad. Tankbilen som ersätts är från 1998 insatsledarfordonet är från 2015.

För 2024 planeras utbyte av en vattencontainer. Befintliga vattencontainrar börjar bli ålderstigna och kräver mycket underhåll för att hållas i drift. Den container som skall bytas ut är från före 1986.

För 2025 planeras utbyte av Fip-fordon i Våxtorp och utbyte av RescueRunner i Laholm. Befintligt Fip-fordon i Våxtorp är från 2013 och RescueRunnern har varit i drift sedan 2014. RescueRunnern används under sommaren av strandvärdarna i Mellbystrand och Skummeslöv och är ett bra hjälpmedel för att öka trygghet och säkerhet på stranden sommartid. 2025 är det även tid för tio-årsservice av räddningstjänstens höjdfordon. På tio-årsservicen bytas en hel del komponenter i framförallt hydrauliken och kostnaden beräknas till 800'.

0262 Släck- och räddningsutrustning

För 2023 planeras utbyte av vissa hydraulverktyg för losstagning.

Under 2024 planeras för inköp av en motorspruta till organisationen. Befintliga motorsprutor i organisationen är ålderstigna och behöver bytas ut för att säkerställa kapaciteten.

Räddningstjänstens värmekameror och gasmätare börjar bli gamla och för att säkerställa driften på dessa behöver några av dem bytas ut under året. Utöver detta finns ett behov av slang, armatur, verktyg och ny båttrailer.

Under 2025 bedöms att räddningstjänstens rökfläktar behöver bytas ut, de nuvarande köptes in 2005 och börjar bli dåliga. Dessutom kommer en del hydraulutrustning vara i behov av utbyte.

0263 Skyddsutrustning

För 2023 planeras utbyte av delar av räddningspersonalens skyddsutrustning samt utbyte av utbildningsmateriel. Delar av räddningstjänstens skyddsutrustning för rökdykning, takarbete och arbete i öppet vatten behöver bytas ut under 2024. 2025 behöver befintliga kemskyddsdräkter bytas ut och delar av personalens skyddsutrustning är troligen i behov av utbyte.

0264 Kommunikationsutrustning

Räddningstjänstens server för utalarmering bedöms vara i behov av utbyte under 2024.

Det bedöms även att det kommer finnas ett behov av uppdaterat ledningsstöd i fordonen under 2024. 2025 planeras för att en del utrustning i utalarmeringssystemet kommer behöva uppdateras.

Driftenheten och Plan och exploateringsenheten

1500 Investeringsram gatuprojekt/ skyltar

Investeringsram på 3 mkr för gatuprojekt och skyltar som fördelas utifrån behov under 2023 och planperioden.

1510 Kollektivtrafikanordningar

Investeringsmedel som täcker de projekt som drivs tillsammans med Region Halland för att ge bättre förutsättningar för kollektivtrafikresande genom exempelvis ny- och ombyggnationer av hållplatser. Flertalet projekt kan omfatta extern medfinansiering.

1530 Förnyelse av stadskärnan

Årliga investeringsmedel för delar i de planer som finns och som sätts för stadskärnan.

1570 Trafiksäkerhetsåtgärder

Avser årliga investeringsmedel för tex ombyggnadsprojekt som syftar till en ökad trafiksäkerhet, tex hastighetsreducerande åtgärder. I en del större projekt kan medfinansiering sökas hos Trafikverket.

1580 Om- och utbyggnad av gator, gatuutbyggnad Skummeslöv

Medel 2024 för utbyggnad av gator i de nya delarna av Skummeslöv samt kopplat till den planerade wakeparken.

1590 Beläggningsplan

Årlig investeringsbudget för att hantera beläggning av gator och cykelvägar och övriga platser enligt beläggningsplan.

2023:D Gatuåterställning standardhöjning

Gatuåterställning kopplat till åtgärder som utförts av LBVA.

2023:E Parkering Siloetten

Iordningställande av parkering vid Siloetten i Laholm centrum, medel avsatt till 2024.

2491 Beteendeförändring trafik

Kan vara tex inköp och utplacering av cykelräknare tillsammans med informationskampanjer om förbättrat beteende i trafiken.

1600 Tätortsåtgärder

Årligt anslag på 800 tkr för tätortsåtgärder som planeras och utförs tillsammans med kommunens landsbygdsutvecklare.

1410 Ortsutveckling Knäred/ Veinge

Medel som delvis är kopplat till framtida Markarydsbanan. I Veinge planeras det för en mötesplats under 2023.

1630 Modernisering offentlig miljö

Årligt investeringsanslag för nödvändig förnyelse och modernisering av den offentliga miljön. Omfattar tex renovering av växtbäddar men även andra åtgärder i den offentliga park-, och gatumiljön.

1650 Offentlig belysning

3 mkr i årligt anslag för ut- och ombyggnad av den offentliga belysningen, men till 2023 är anslaget minskat till 1500 tkr.

1680 Upprustning lekplatser

Medel för att kunna fullfölja den plan som finns för lekplatser/ mötesplatser. Många av kommunens lekplatser är idag i stort behov av åtgärder.

1320 Källsortering offentlig miljö

Kostnad per källsorteringsstation är ca 200 tkr. Införandet av stationer har påbörjats under 2022.

1710 Utveckling av kustområdet

Är i stort sett klart under 2022.

1330 Elbilsladdare

Kostnad ca 60 tkr per elbilsladdare. Investering enligt kommande policy.

1422 Utbyggnation småhustomter i Hasslöv

Investeringsmedel fördelat på 2023 och 2024

2023:A Utbyggnation småhustomter Vallberga (gator m.m.)

Genomförande under 2024.

1430 Järnvägsgatan och kvarteret Humlegången; om- och utbyggnad

Genomförande under 2024 och 2025 och uppstart 2023.

2023:B Platsutveckling Mellbystrand centrum

mindre kvarstående åtgärd

1713 Stranden

Investeringsmedel för uppförande av 3 toalettbyggnader vid stranden under 2023.

1662 Cykelväg Hasslöv-Ö.Karup

Förprojektering under 2023 och genomförande under 2024.

1663 Cykelväg Våxtorp-Sandvad

Förprojektering under 2023 och genomförande under 2024. Eventuell extern medfinansiering i detta projekt.

1470 projektering Markarydsbanan

Projektet nedprioriterat i nationell plan, inväntar uppdaterad status från Trafikverket. 1 mkr per år under 2023–2025 avsättes.

Sofieroleden

45 mkr avsättes totalt fördelat på åren 2023 och 2024.

Anslutning väg 24, östra Laholm

5 mkr avsätts totalt fördelat på åren 2024 och 2025.

Kraftstationen, korsning ombyggnation

5 mkr avsätts totalt fördelat på åren 2024 och 2025.

2023:C Brygga Mellbystrand

2,9 mkr avsättes totalt med 200 tkr till år 2023 och 2,7 mkr till år 2024.

5 Plan för uppföljning och kontroll av privata utförare

Löpande driftsmöten för **hushållsavfall** ska hållas ca var femte vecka. Då ska även avtalsfrågor diskuteras. Utöver det hålls löpande och daglig kontakt via telefon och mejl. Dagligen sker inläsning av digitala filer från gårdagens tömningar av avfallskärl in i kommunens kund- och fakturasystem för dessa tjänster.

Inom **slamentreprenaden** sker driftsmöten ca 1 gång per kvartal. På dessa driftsmöten diskuteras även avtalsfrågor. Utöver dessa möten har vi löpande kontakt med entreprenören när frågor uppkommer. Dagligen sker inläsning av digitala filer från gårdagens tömningar av slambrunnar och slamtankar in i kommunens kund- och fakturasystem för dessa tjänster.

När det gäller **sotningsavtalet** ska leverantören och kommunen träffas minst en gång per år vid ett uppföljningsmöte. Varje tertial kontrolleras faktiskt antal utförda kontroller och vilka objekt som inte utförts inom frist. Vid mötet ska övriga utförda och pågående tjänster följas upp. Uppföljningen regleras i avtalet.

Vad gäller **grönyteskötsel** i tätorterna hålls startmöte med entreprenör inför säsong, samt uppföljningsmöte 1 gång/månad.

Gällande **gatubelysning** sköts både drift och underhåll av entreprenör, som ronderar 4 ggr/år och åtgärdar inkomna fel. Akuta fel åtgärdas direkt. Kontinuerliga möten hålls med entreprenören för information och planering. Utbyggnad och förnyelse av gatubelysning fastställs årligen i investeringsbudgeten.

Vinterväghållning indelas i:

- *Snöröjning*: Arbetsledarberedskapen utför kontroll av snödjup under/efter snöfall, gör en behovsbedömning och ringer ut berörda resurser. Bedömning och åtgärder förs in i en digital dagbok. Snöröjning inom Laholms tätort utförs med kommunens egna resurser. Snöröjning i övriga tätorter utförs av entreprenör, enligt avtalet för vinterväghållning.
- *Halkbekämpning*: Arbetsledarberedskapen utför kontroll av väglaget och gör en bedömning av lämpliga eventuella preventiva och akuta åtgärder. Bedömning och åtgärder förs in i digital dagbok. Halkbekämpning inom Laholms tätort utförs med kommunens egna resurser. Halkbekämpning i övriga tätorter utförs av entreprenörer, enligt avtalet för vinterväghållning.

Parkeringsövervakningen, där parkeringsvakterna getts kommunens förordnande, följs upp genom dialog, både muntlig och via mejl. Statistik och rapportering sker också via Transportstyrelsen.

6 Avfallsverksamhet

6.1 Ekonomiska förutsättningar

(Tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	44 988	47 400	51 500	52 700
Kostnader	44 988	47 400	51 500	52 700
Budgeterat årsresultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	1 980	3 000	4 000	500

Resultatbudget	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Konsumtionsavgifter	43 130	47 110	48 230
Tippavgifter	800	820	850
Övriga intäkter	3 470	3 570	3 620
Över-/underuttag	0	0	0
Verksamhetens intäkter	47 400	51 500	52 700
Entreprenörer och köp av verksamhet	31 980	32 635	33 145
Övriga kostnader	7 621	7 807	8 050
Verksamhetens kostnader	39 601	40 442	41 195
Diff återställning resultatfond	0	3 000	3 000
Avskrivningar	6 998	7 267	7 642
Intern ränta - finansiella kostnader	801	791	863
<i>Kostnader inkl reglering och kapitaltjänst</i>	47 400	51 500	52 700
Budgeterat årsresultat	0	0	0
Akkumulerat över-/underuttag	-5 846	-2 846	154

Specifikation av investeringar	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025		Plan 2026	Plan 2027
	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad		
Komplettering Ahla avfallsanläggning		500		500		500	500	500
Maskin, hjullastare		2 500		3 500		0	0	0

Återbrukscentral Ahla avfallsanläggning				Utredning klar aug- 2023		Utredning klar aug- 2023	0	0
Totalt	0	3 000	0	4 000	0	500	500	500

6.2 Kommentarer till driftbudget och ekonomisk plan

Budget för 2023 och ekonomisk plan för 2024-2025 för avfallsverksamheten har beräknats efter följande förutsättningar:

Kapitalkostnaderna har räknats fram utifrån 2022 års investeringsbudget och förslaget till investeringsplan för 2023-2025. Den interna räntan har antagits vara 2 % under hela perioden. Löneökningarna har beräknats till 2,5 % årligen och prisökningarna 1-2% men avseende kostnader för insamling och transporter, kopplat till de stora ökningarna på drivmedel, har verkliga kostnaderna för budgetåret uppskattats utifrån verksamhet samt gällande avtal. I förslaget har det beräknade utfallet efter maj månad 2022 beaktats.

De senaste årens stora investeringar har gjort att kapitalkostnaderna ökat kraftigt tom 2021. På sikt beräknas de dock minska i takt med att investeringarna skrivs av och enligt aktuell investeringsplanering är investeringsvolymerna lägre under perioden 2022-2025 än under 2020 och 2021, då stora investeringar gjordes inom avfallshanteringen i Laholm.

Avfallstaxorna låg under många år oförändrade, men har under de senaste åren höjts årligen för att möta de stora investeringar som genomförts i avfallsenheten, exempelvis nytt insamlingssystem med fyrfackskärl, byggnation av både omlastningsstation och lokal lakvattenreningsanläggning.

Med denna planerade budget för 2023 samt planperioden år 2024-2025; en höjning av taxan till 2023 och beräknade utökade intäkter till 2024 i form av utlovade statsbidrag, beräknas nuvarande negativa resultatfond motsvarande -5,8 mkr vara reglerad tom år 2024. Detta kan ses ovan på raden för återställning.

Intäkterna i form av avgifter för tjänster beror på hur marknaden ser ut och vilka avtal kommunen har. Det är också ständigt ändringar på gång inom avfallsområdet, det senaste var att returpapper/ tidningar blev kommunalt ansvar från 2022, vilket påverkar ekonomin under planperioden.

6.3 Kommentarer till investeringsbudget

Komplettering Ahla avfallsanläggning

Avfallsanläggningen i Ahla består av återvinningscentral, deponi och en ny omlastningsstation. Behov av kompletteringar på anläggningen uppstår kontinuerligt. Det kan röra sig om inköp av containrar, asfaltering av större ytor och andra åtgärder för att förbättra anläggningens funktion och säkerhet.

Maskinpark, hjullastare Ahla avfallsanläggning

År 2023 finns behov av att byta ut den befintliga, mindre, hjullastaren på Ahla återvinningscentral och året efter, dvs 2024, behöver den andra, större, hjullastaren bytas ut. Båda hjullastarna är ålderstigna och .

Återvinningscentralen är beroende av att ha två hjullastare med tanke på dagliga omlastningar och annan skötsel runt området. Det krävs rätt verktyg dvs dessa större maskiner för effektivitet i den dagliga driften samt ur arbetsmiljösynpunkt.

Återbrukscentral

Under 2023 ska en handlingsplan för beslut av införande av en återbrukscentral vid avfallsanläggningen i Ahla tas fram. Slutredovisning beräknas under kvartal 3, 2023, för att vara klart inför budgetarbete till 2024.

7 VA-verksamhet

7.1 Ekonomiska förutsättningar

Budget 2023 plan 2024 och 2025	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Intäkter	69 325	74 230	73 410	74 840
Kostnader	69 325	74 230	73 410	74 840
Årets resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	58 000	56 000	58 000	42 000

Budget 2023 plan 2024 och 2025	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Anslutningsavgifter	6 000	6 000	6 000	6 000
Brukningsavgift övrigt	1 000	1 000	1 000	1 000
Konsumtionsavgifter / Brukningsavgifter via HEM	57 066	57 650	58 200	58 700
Periodisering anslutningsavgifter överuttag / underuttag	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
	8 859	13 180	11 810	12 740
Verksamhetens intäkter	69 325	74 230	73 410	74 840
Kostnader	44 093	44 900	44 400	43 100
Ersättning Båstad samägande		500	500	500
Samarbetsavtal Laholm / Båstad	3 000	3 000	0	0
Verksamhetens kostnader	47 093	48 400	44 900	43 600
Avskrivningar	18 568	19 880	22 020	24 220
Finansiella kostnader / intern ränta	3 664	5 950	6 490	7 020
Ackumulerat överuttag / underuttag	20 758	10 578	-1 232	-13 972

Investeringsbehov VA	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Intäkt	Kostn	Intäkt	Kostn	Intäkt	Kostn
LP1 Gemensamt VA		2 000		2 000		2 000
LP2 Vattenproduktion		8 000		10 000		5 000
LP3 Avloppsrening		8 000		7 000		7 000

LP4	Huvudledningar		15 000		13 000		5 000
LP5	Exploatering bostäder		8 000		8 000		3 000
LP6	Exploatering industri		2 000		2 000		2 000
LP7	Förnyelse befintligt ledningsnät		11 000		14 000		14 000
LP8	Utbyggnad dagvatten		2 000		2 000		4 000
Totalt		0	56 000	0	58 000	0	42 000

7.2 Kommentarer till driftbudget och ekonomisk plan

Laholmsbuktens VA AB, LBVA, ansvarar för drift och underhåll samt förnyelse och utveckling av de allmänna va-anläggningarna (vatten- och avloppsanläggningarna) i Halmstads och Laholms kommuner enligt ett ägaruppdrag mellan LBVA och ägarkommunerna. Det är respektive kommun som äger sina respektive va-anläggningar och är huvudman. Kommunerna äger 50% av bolaget vardera och det är respektive kommunstyrelse som svarar som ägare till bolaget.

För kommunal va-verksamhet gäller den så kallade självkostnadsprincipen, vilket innebär att de avgifter som tas ut inte får vara högre än nödvändiga kostnader sett över en rimlig tidsperiod.

Anläggningsavgiften är en engångsavgift som fastighetsägaren betalar för att få ansluta sig till den allmänna va-anläggningen. Avgiften ska spegla den genomsnittliga kostnaden som krävs för att bygga ut VA (vatten och avlopp) i ett område samt att fastigheten får tillgång till va-infrastrukturen i form av vattenverk och avloppsreningsverk.

Brukningsavgiften är den avgiften som varje fastighetsägare betalar löpande under året. Den är i Laholm en rörlig avgift samt en grund- och lägenhetsavgift. Den rörliga avgiften avser förbrukningen som varje fastighetsägare förbrukar.

Va-verksamheten förfogar över och består av ett stort antal anläggningar som skall drivas och utvecklas. Behovet av underhåll, förnyelse och förbättringar ökar. I driftsbudgeten finns visst utrymme för underhålls- och utvecklingsåtgärder både på ledningsnäten och processanläggningarna. I investeringsbudgeten finns även upptaget medel för förbättringsåtgärder på anläggningarna. I takt med att anläggningarna åldras ökar också behovet av att förnya och modernisera/förbättra.

Antalet va-kunder (abonnenter) ökar främst beroende på att exploateringsområden byggs, men också på grund av landsbygdsutbyggnad. Därmed finns också ett ökande behov av tillgång till dricksvatten. LBVA har utgångspunkten att det ökade behovet inte bara ska mötas genom mer dricksvatten in i systemet, utan det handlar också om hur vi använder vatten, och vilket vatten vi

Avgifter

mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Anläggnings- avgifter	6	6	6	6	6	6
Bruknings- avgifter (övrigt)	1	1	1	1	1	1
Bruknings- avgifter (faktureras via HEM)	57,0	57,6	58,2	58,7	59,3	59,9

Antalet va-anmälningar för 2022-2027 förväntas årligen uppgå till ca 80 st. för Laholm, vilket är i samma nivå som tidigare år. LBVA styr inte utbyggnadstakten för de exploateringsområden som förväntas anslutas till va-infrastrukturen som budgeteras för året.

Fakturerade anslutningsavgifter för Laholm beräknas till ca 6 mkr årligen. Anläggningsavgifter faktureras numera ”på uppdrag” av respektive va-huvudman. Bolaget fakturerar även en mindre ”övriga brukningsavgifter på uppdrag” av respektive va-huvudman.

Brukningsavgifterna beräknas till 57,6 mkr i budget 2023 och faktureras via HEM (Halmstad energi och miljö).

Kommentarer till budgetförslaget

Den budget som presenteras för VA-verksamheten i Laholms kommun totalt sett omfattar även kapitaltjänstkostnader dvs avskrivningar och räntor, totalt för 2022 är det 22,2 mkr. Stora investeringar under ett antal år har gjort att dessa kapitaltjänstkostnader ökat varje år, dvs det investeras mer än vad som skrivs av. Internräntan beräknas också öka till år 2023 som en anpassning till omvärldens räntenivåer. From år 2025 beräknas investeringarna enligt plan minska något, men avskrivningarna ökar under hela planperioden då VA-redovisningens kapitaltjänst påförs kostnaderna året efter de uppstått.

Det som nu kan ses i redovisat förslag för perioden 2023-2025 är att from år 2024 behöver VA-taxan successivt ökas för att täcka kostnaderna. År 2025 är det drygt 20% ökning jämfört med 2023 för att resultatet ska beräknas till noll. Budget 2023 visar fortfarande drygt 10 mkr i överuttag, men from 2024 vänder det och blir istället ett underuttag, dvs beräknade avgifter täcker inte beräknade kostnader.

En gradvis ökning av taxan under 2024 och 2025 behöver resoneras kring, så att förutsättningarna för det är klart för att sammanställa förslag till VA-taxa för år 2024, dvs om ett år.

7.3 Kommentarer till investeringsbudget

LPI Gemensamma investeringar

IT-strukturarbetet pågår och följer i stort plan. Genomförandeplan för digitalisering kommer delvis att förskjutas till 2023, vilket främst beror på att omfattningen är större än vad som ursprungligen bedömdes, samt i kombination med att resurserna behöver prioriteras till den ordinarie it-driften och strukturarbetet.

Ett flertal övergripande projekt läggs i grupperingen översiktlig va-verksamhet såsom Idus underhållssystem, modellering dricksvattennätet, kompletteringar av nödvattenutrustning.

LP2 Vattenproduktion

Ombyggnad av vattenverket i Skottorp ska enligt plan färdigställas i början av perioden men kan bli försenat då upphandlingen under våren 2022 fick avbrytas pga bristande konkurrens och för hög anbudssumma. Ombyggnaden innebär en ny avhärdningsanläggning samt kolfilter och kommer att resultera i en kapacitetsökning och säkerställande av kvalitetskraven. Det fortsatta arbetet med upprustning av tryckstegringar, grundvatten uttag och styr/regler kommer att pågå under perioden.

LP3 Avloppsrening

Det fortsatta arbetet med upprustning av pumpstationer och styr/regler kommer att pågå under perioden. Efter de stora investeringar som har utförts på spillvatten är det ett minskat behov av investeringsvolymerna under perioden.

LP4 Huvudledningar

Nedanstående projekt kommer att slutföras under budgetperioden:

Överföringsledning av vatten respektive spillvatten mellan Edenberga och Ränneslöv på grund av nytt verksamhetsområde.

Ny spillvattenpumpstation med tillhörande ledning vid Östra Mellby Magnusson utförs med anledning av tillsynsärende för reningskrav för Magnussons Potatis och närliggande fastigheter till det allmänna ledningsnätet. Projektet har blivit flyttat från 2021 till 2022 på grund av den tidigare försäkringsfrågan. Utredningsarbetet för försäkringsfrågan medförde att Länsstyrelsens tidskrav för utförandet av väsentliga delar av projektet inte kunde uppfyllas, vilket medfört att hela projektet har behövts flyttas fram.

Nya överföringsledningar för vatten respektive spillvatten mellan Skogaby och Ahla kommer att utföras. Detta för att kunna ta hand om spillvattnet när Skogaby reningsverk tas ur bruk.

Under planeringsperioden ingår här några projekt som är så kallade LAV §6-områden, det vill säga områden som är ålagda att förses med tillgång till allmänna va-system och införlivas i verksamhetsområde. Detta gör att Mellby by finns upptaget under 2022-2023 till en budget av 5 mkr, som delas mellan gruppen huvudledningar och exploatering bostäder. Under 2024-2026 beräknar LBVA bygga en överföringsledning i Hishult till en budget av 2 mkr.

LP5 Exploatering bostäder, LP6 Exploatering Industri, LP8 Utbyggnad dagvatten

Ett flertal större exploatering förväntas hamna under perioden och styrs till stor del av kommunens översiktsplaner och LAV §6 områden (områden som är ålagda att förses med tillgång till allmänna va-system och införlivas i verksamhetsområde).

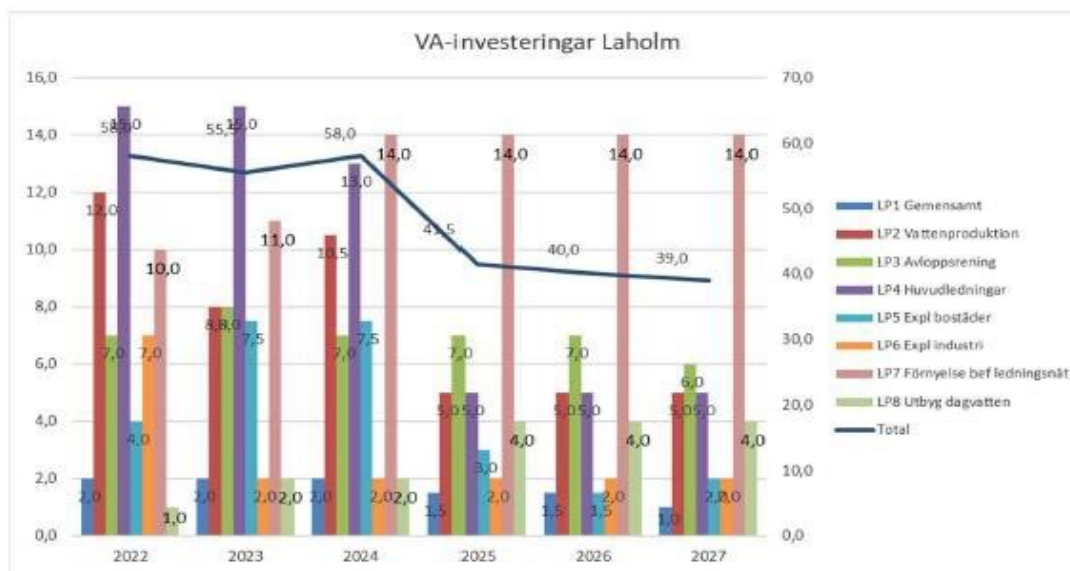
Även när det gäller våra dagvattenanläggningar ser man ett ökat behov. Utbyggnadsplanerna på Mellbystrands va-nät kommer förmodligen innebära höga kostnader. De projekt som är kopplade till LAV §6-område och därmed förväntas bli nya verksamhetsområden är Edenberga och Gråberg, som under planeringsperioden har en budget på 4,3 mkr. Vidare bedöms Getaryggarna och Skogaby sjö (Ebbarp) bli nytt verksamhetsområde under 2025-2026 till en budget på 4,5 mkr.

LP7 Förnyelse av vatten- och spillvattenledningar

Fortsatt arbete gällande förnyelse av ledningsnät, vilket kommer att innebära en fortsatt hög investeringsvolym på grund av ett åldrande ledningsnät. Planer och felanmälningar på utbytet ligger till grund för investeringen.

Nedan investeringsbudget 2022-2023 och investeringsplan 2024-2027:

mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Antaganden 2027
LP1 Gemensamt	2,0	2,0	2,0	1,5	1,5	1,0
LP2 Vatten- produktion	12,0	8,0	10,5	5,0	5,0	5,0
LP3 Avloppsrening	7,0	8,0	7,0	7,0	7,0	6,0
LP4 Huvudled- ningar	15,0	15,0	13,0	5,0	5,0	5,0
LP5 Exploatering bostäder	4,0	7,5	7,5	3,0	1,5	2,0
LP6 Exploatering industri	7,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
LP7 Förnyelse befintligt lednings- nät	10,0	11,0	14,0	14,0	14,0	14,0
LP8 Utbyggnad dagvatten	1,0	2,0	2,0	4,0	4,0	4,0
Totalt	58,0	55,5	58,0	41,5	40,0	39,0

Samarbetsavtal Laholm / Båstad

mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Antaganden 2027
Investeringar						
Kompl	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9

investering Ängstorp						
Summa investeringar	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
<i>Båstads andel</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>	<i>0,45</i>
Laholms andel	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Driftskostnader						
Ängstorp	10,3	10,5	10,7	10,9	11,1	11,3
Hedhuset	6					
Hedhusets pumpst inkl utjämningsbassäng	0,6	0,6	0,4	0,4	0,5	0,5
Marbäckens pumpst	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Totala driftskostnader	17,3	11,5	11,5	11,7	12,0	12,2
<i>Båstads andel</i>	<i>7,6</i>	<i>4,6</i>	<i>4,6</i>	<i>4,7</i>	<i>4,8</i>	<i>4,9</i>
Laholms andel	9,7	6,9	6,9	7,0	7,2	7,3

Driftbudget för Ängstorps arv (avloppsreningsverk) för 2021 var 10,3 mkr och för 2022 är budgeten densamma. Driftbudgeten planeras till denna nivå för perioden 2023-25. Sedan i slutet av år 2020 överförs spillvatten från Veinge m.fl. orter, som tidigare behandlades vid Veinge avloppsreningsverk, istället till Ängstorps avloppsreningsverk. Detta kan medföra att den totala driftkostnaden ökar något och den kostnadsökningen kommer att falla på Laholms kommun, genom att flödesandelen för Laholm ökar i motsvarande grad.

Driftbudget för rivning av kvarvarande anläggningsdelar på Hedhuset uppgår enligt budget till 6 mkr 2022, men p.g.a förseningar kan denna budget behöva skjutas över till 2023. Förseningen beror till största delen på oklarheter i ledningsrättsavtal. En fastighetsrättslig utredning och eventuell styckning ska göras.

Driftbudget för överföringsledningssystem som innefattar Hedhusets pumpstation, utjämningsanläggning vid Hedhuset och Marbäckens pumpstation uppskattas till 850 tkr per år under perioden 2021-2025. Därutöver tillkommer kostnader för ersättning av skördebortfall under perioden 2021-2023 som uppskattas till 200 tkr per år.

Alla driftskostnader fördelas utifrån flöden (exkl. rivningskostnad av Hedhuset som delas lika). I uppdelningen av vad som tillhör Båstad respektive Laholm är baserade på 2020 års flödesfördelning, och kan därmed justeras något, då flödena kan ändras enstaka procent upp eller ner. Från 2023 beräknas driftskostnaderna öka enligt KPI (maj 2021, 1,8 %).

Utgifterna som är upptagna som en investering 2022-2027 avser reinvestering i Ängstorp med tillhörande överföringsystem och benämns som en generell post; ”Kompletterande investering Ängstorp”.